

Pensament Filosòfic Antic i Medieval

2014/2015

Codi: 100017

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2502758 Humanitats	OB	2	2

Professor de contacte

Nom: Jordi Vallverdú Segura

Correu electrònic: Jordi.Vallverdu@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No hi ha cap prerequisit per matricular-se d'aquesta assignatura. Atès que alguns materials relatius a l'assignatura publicats en paper o en format electrònic poden emprar l'anglès, és útil, però

no pas imprescindible, que l'estudiant conegui aquesta llengua.

Objectius

L'assignatura pretén dotar l'estudiant dels referents bàsics per entendre el naixement i desenvolupament de la ment i del pensament filosòfic fins a les acaballes de l'Edat Mitjana. S'estudia els trets fonamentals de les principals escoles de pensament i dels filòsofs més rellevants a la tradició occidental i alguna incursió a les escoles de pensament filosòfic no occidentals, posant èmfasi en la lectura i interpretació de textos filosòfics en el seu context històric. Es planteja l'estudi dels desenvolupaments més rellevants des d'una diversitat d'aproximacions, que inclouen la biogràfica, la sociològica o institucional, la cultural i la instrumental.

Competències

- Analitzar críticament la cultura de l'actualitat i les circumstàncies històriques en què s'inscriu.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Utilitzar adequadament els recursos i les metodologies que s'empren en l'estudi de la cultura contemporània.

Resultats d'aprenentatge

1. Assenyalar i discutir les principals característiques del pensament definitori d'una època i emmarcar-lo en el seu context.

2. Assenyalar i resumir el contingut comú de diverses manifestacions de diferents àmbits de la cultura.
3. Elaborar un resum a partir d'un text donat.
4. Escriure en un text acadèmic utilitzant el vocabulari propi de la disciplina
5. Identificar els mètodes propis de la història de la filosofia i utilitzar-los en l'anàlisi de fets concrets.
6. Identificar les tècniques de producció i realització en mitjans impresos, audiovisuals i hipermèdia.
7. Indicar els principals temes de la història de la disciplina.
8. Participar en debats sobre fets filosòfics respectant les opinions dels altres participants.
9. Sintetitzar els coneixements adquirits sobre l'origen i les transformacions experimentades pels diversos camps d'estudi de la disciplina.

Continguts

L'assignatura introdueix als alumnes en el pensament filosòfic Antic i el seu desenvolupament històric fins a finals de l'Edat Mitjana, oferint les claus conceptuals que preparen el pensament occidental per a la revolució conceptual renaixentista.

1. El pensament prefilosòfic.
E
- 1.1. La natura de l'ésser humà.
E
- 1.2. El llenguatge i el pensament simbòlic.
E
- 1.3. Els mites cosmogònics i l'origen del sentit.
E
1. Un breu repàs per les filosofies o pensaments no-occidentals.
E
- 2.1. Pensament Hindú.
E
- 2.2. Pensament Xinès.
E
- 2.2.1. Confucianisme.
- 2.2.2. Taoisme.
- 2.2.3. Budisme.
1. La filosofia a Grècia
- 3.1. El pas mite a la raó: els filòsofs-físics Jonis i la polis.
- 3.2. La filosofia humanista: Sòcrates i els sofistes.
- 3.3. Plató: mística i geometria.
- 3.4. Aristòtil: el gran mestre i el sistema total.
- 3.5. Escoles hel·lenístiques: cínics, estoics i epicuris.
- 3.6. Pensadors a l'entorn de la Biblioteca d'Alexandria
1. El pensament a Roma.
- 4.1. Els pensadors romans.
- 4.2. La cristianització del saber: Boeci, Sant Agustí.
1. El pensament a l'Edat Mitjana.
- 5.1. L'intermediari àrab?
- 5.2. Pensament jueu.

5.3. L'ensenyament del saber: universitats i enciclopedisme.

5.4. L'escolàstica: fe i/o raó. Els debats sobre l'aristotelisme i nominalisme.

5.5. Inicis de la quantificació: Llull, Grosseteste,...

Metodologia

Tot i que en les classes es tracten temes transversals i es promou l'abordatge coherent dels diferents períodes, les classes presencials s'organitzen com sessions auto-consistents, obertes al diàleg amb l'alumne.

(1) activitats dirigides, a través de classes magistrals, discussions i anàlisi de la història del pensament filosòfic antic i medieval. Aquestes sessions es recolzaran amb lectures obligatòries, facilitades pel professor. Aquestes activitats totalitzen, aproximadament, un terç del total del treball exigut. Aquestes classes teòriques dirigides pel professor sumaran (en concepte de dedicació): 1,6 crèdits ECTS.

2) activitats supervisades, dutes a terme pels alumnes fora de l'aula, seguint un pla de treball acordat (pel que fa a presentació, continguts i periodització temporal) amb el professor. En concret, els alumnes hauran de fer tutories de recerca individuals o en petits grups realitzades pel professor per tal de realitzar un text acadèmic i si s'escau, fer-ne una exposició: 2,4 crèdits ECTS.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Temari	40	1,6	1, 5, 7, 8
Tipus: Supervisades			
Escriure un article	60	2,4	4
Tipus: Autònomes			
Revisar, cohesionar i reforçar temari	50	2	9

Avaluació

El sistema d'avaluació es desglossa en dues grans seccions:

a) [60%] Exàmens, de dos tipus, amb un valor específic cadascun de 15% de la nota total, a realitzar al final dels blocs que s'indiquen a classe

- Test (x3): exàmens de tipus test, on cada 2 errors es resta una resposta correcta.
- Reflexió (x1): es realitzarà una prova el darrer dilluns del període docent seguint una pregunta entregada via Campus Virtual el divendres anterior, que l'alumnat haurà de preparar a casa i redactar durant l'exàmen presencial.

b) [40%] Redacció d'article. Aquesta activitat en petits grups de 2 persones (per a la redacció, ja que la revisió es farà individualment) es durà a terme durant el més de març de 2015, dedicant-se totes les hores relatives a l'assignatura a aquesta activitat. L'activitat és una simulació del procés real de publicació en revistes

acadèmiques, amb la finalitat de seleccionar d'entre tots els treballs els 4 millors, com si es tractés d'un número d'una revista real.

El cronograma és el següent:

1. Primera setmana: explicació de l'activitat alhora que es donaran idees sobre les nocions de guidelines/peer review (blind)/redacció acadèmica real/tipologia revistes.
2. Segona/Tercera Setmana: dues tutoritzacions obligatòries a l'espai on indiqui el docent per a tots els grups; la primera per a comentar directament aspectes bàsics de la recerca sobre el tema, la segona per a facilitar un breu informe sobre l'estat de la recerca.
3. Quarta setmana: el dilluns entrega virtual dels treballs (format WORD) a l'adreça que indiqui el docent i assignació d'articles a revisar i avaluar; divendres: entrega d'informes virtualment seguint la pauta indicada oficialment.

La nota (100%) es desglossa de la següent manera: 50% nota del treball, 10% en funció de l'acurat seguiment i compliment de les tutories, 30% actuació en la fase de revisió i redacció d'informes (quan avaluaran els seus companys), 10% pels 4 millors articles (en cas d'empat, queda sota la potestat del docent decidir sobre altres índexs de qualitat que permetin desfer l'empat). De forma excepcional, si els components dels 4 grups de guanyadors volen fer una presentació Powerpoint a classe del seu treball (la setmana següent a la publicació de les notes), poden arribar a obtenir 0,5 punts extres en el global de la secció d'exàmens.

El docent avaluarà independentment cada treball, però mantindrà la nota mitja que assignin els revisors sempre i quan aquesta no manifesti una desviació +/- d'un punt respecte la del docent.

REVALUACIONS: només les/els alumnes que hagin realitzat totes les proves relatives a l'avaluació i no hagin superat alguna d'elles es poden presentar a la revaluació. En aquest cas, seran avaluats sobre qualsevol aspecte del temari seguint la fórmula que el docent decideixi com a òptima en funció de l'aprenentatge específic i individual de l'alumnat que es presenti.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen de reflexió (darrer dilluns docent, amb entrega de pregunta via campus virtual el divendres anterior)	15%	0	0	4, 5, 9
Exàmens tipus test (x3)	15% cada examen	0	0	5, 7, 9
Redactar article acadèmic.	40%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9

Bibliografia

Bréhier, Émile (1998), Història de la filosofia i de la ciència. Madrid: Tecnos.

Copleston, Frederick (2001) Manual de Filosofia, 9 Vol. Barcelona: Ariel.

Ferrater Mora, Josep (1981) Diccionario de Filosofía, 4 Vol. Madrid: Alianza.

Geymonat, Ludovico (1998) Història de la filosofia i de la ciència. Barcelona, Crítica.

Reale, Giovanni et al. (1988) Historia del pensamiento filosófico y científico, 3 Vol. Barcelona: Herder.

Terricabras, J. M, coor. (2001). El pensament filosòfic i científic. I i II. Barcelona: Pòrtic.

Tola, Fernando & Dragonetti, Carmen Leonor (2008). *Filosofia de la India: Del Veda Al Vedanta*,. Barcelona: Kairós.